

La dignitat de tots els morts

El dia 15 d'aquest mes es compleixen 70 anys de l'afusellament de Carles Rahola, un dels episodis més tràgics de la nostra història recent. En el número anterior, de gener-febrer, vam publicar la llista dels primers executats, com ell, ara fa 70 anys, sentenciats en consells de guerra sumaríssims per part de les tropes franquistes immediatament després de la seva ocupació de Girona a les acaballes de la Guerra Civil. I en el número de novembre-desembre de l'any passat descobríem les dotze fosses comunes de morts del bàndol republicà encara pendents d'exhumar a les nostres comarques.

Al llarg dels últims mesos, la tragèdia de les víctimes de la guerra i de la dictadura s'ha convertit en l'eix d'un ampli debat social. El passat ha tornat a fer-se present i, mentre uns reivindiquen la memòria dels morts i intenten rescatar-los de les sepultures anònimes, d'altres voldrien soterrar el seu record sota la llosa de l'oblit. L'actitud més contradictòria és la del president de l'episcopat espanyol, que, tot i impulsar la beatificació de centenars de víctimes de l'esclat revolucionari republicà, reclama per a la resta dels fets bèl·lics la necessitat de l'oblit com a signe de reconciliació.

Tanmateix, si uns exerceixen legítimament el dret a glorificar els morts que consideren seus, els descendents dels altres tenen el mateix dret legítim a rehabilitar la dignitat humana d'aquells que després de quaranta anys d'ocultació encara no han tingut l'oportunitat de ser reconeguts en el sentit més literal del mot. Les lleis emanades dels parlaments català i espanyol han de ser les eines adequades per donar forma a aquest deure pendent. No es tracta pas de jutjar la responsabilitat dels botxins –això ho farà la història– ni menys encara, com sostenen alguns, d'obrir velles ferides

pretesament tancades, sinó de curar definitivament, amb esperit de reparació, la gran ferida que continua oberta en el si de la nostra societat: la radical diferència de tracte que han merescut fins ara els caiguts del bàndol vencedor i els del vençut, igualats en el moment suprem per la mateixa dalla d'una mort injusta i injustificable.

Estudis de TVGi.
FOTO: CLAUDI VALENTI

Retrats de grup. En la història de la pintura hi ha un gènere conegut com els retrats de grup: persones unides per un determinat vincle que es col·loquen davant del cavallet de l'artista per ser immortalitzats conjuntament en una tela. Avui estrenem aquí una nova secció amb els nostres retrats particulars: diversos col·lectius heterogenis s'aplegaran successivament davant de la càmera del fotògraf Jordi Puig per passar a la petita història d'una doble pàgina de la *Revista*.

Fe d'errades. Les imatges que, en el número anterior, il·lustraven l'article de Francesc Xavier Morales «El sofriment dels invasors» no corresponien a aquell text, sinó al d'un altre treball del mateix autor pendent de publicació. Les veritables il·lustracions es poden veure al web de la *Revista*.